

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

Rahoitusvakausvirasto pitää tervetulleena uudistusta, että painopiste siirtyy asiakirjasta tiedon julkisuuteen. Esimerkiksi samaan asiakirjaan voi sisältyä salassa pidettäviä osuuksia, vaikkei koko asiakirja olisikaan salassa pidettävä. Rahoitusvakausvirasto kannattaa niin ikään sitä, että vanhentuneesta henkilörekisterin käsitteestä luovutaan.

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Rahoitusvakausvirasto toteaa, että se on valtion virasto ja myös viraston hallinnoima rahoitusvakausrahoitus on mainittu mietinnön sivulla 103 yhtenä esimerkkinä valtion talousarvion ulkopuolisesta rahastosta, johon sovelletaan julkisuuslakia, vaikka rahasto sellaisenaan ei muodosta julkisuuslain tarkoittamaa viranomaista.

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Lainsäädäntö edellyttää, että kriisinratkaisutoimenpiteiden kohteena olevat laitokset ovat tilapäisesti julkisessa määräysvallassa. Määräysvaltaa näihin laitoksiin käyttää käytännössä tällöin Rahoitusvakausvirasto. Rahoitusvakausvirasto pitää tärkeänä ehdotuksen jatkovalmistelussa, ettei tällainen erityislainsäädännöstä seuraava tilapäinen julkinen määräysvalta vaikuta jatkossakaan julkisuuslain soveltumiseen näihin laitoksiin.

Minkälaisia erilaisia turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuusnäkökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

-

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaationne näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

-

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

-

2 luku

-

3 luku

-

4 luku

Julkisuusperiaatteen mukaisesti viranomaisen asiakirjaa voi pyytää kaikilta viranomaisilta, joiden hallussa asiakirja on ja ehdotetun säännöksen mukaan tietopyynnön siirtäminen toiselle viranomaiselle olisi mahdollista vain, jos siirtämiselle on olemassa perusteltu syy. Rahoitusvakuusvirasto yhtyy Valtiontalouden tarkastusviraston lausunnossaan esittämiin huoliin siitä, että erityisen korostuneeksi vaikutus muodostuu, jos viranomaisen omat henkilöresurssit ovat suhteellisen pienet verrattuna hallussa olevien toisten viranomaisten laatimien asiakirjojen määrään, ja katsoo, että ehdotusta pitäisi harkita uudelleen ja täsmentää, mitä perustellulla syyllä tarkoitetaan.

5 luku

-

6 luku

Rahoitusvakuusvirasto toteaa, että se on mainittu mietinnön salassapitoperusteita koskevan 28 §:n 12 kohdassa yhtenä rahoitusmarkkinoita ja vakuutustoimintaa valvovien ja niihin liittyvien järjestelmien toimivuudesta vastaavana viranomaisena. Rahoitusvakuusviraston toiminnan kannalta myös 28 § 15 kohdan ns. valvontasalaisuutta koskeva salassapitoperuste on merkityksellinen.

Rahoitusvakausvirasto pitää perusteltuna, että nykyisen julkisuuslain 24 §:n mukaisia salassapitoperusteita päivitetään, vaikka tämä ei sisältynyt työryhmän toimeksiantoon. Rahoitusmarkkinoiden valvontaa koskeva lainsäädäntö ja viranomaisrakenteet ovat merkittävästi muuttuneet nykyisen julkisuuslain säätämisen jälkeen. Esimerkiksi rahoitusvalvontaa on täydennetty täysin uudella valvonta-alalla, makrovakausvalvonnalla ja rahoitusmarkkinoiden kriisitilanteiden hallintaa varten on luotu kokonaan uusi lainsäädäntö ja viranomaisrakenteet, joiden toimenpano on keskeisiltä osin Rahoitusvakausviraston vastuulla.

Rahoitusvakausvirasto katsoo, että salassapitoperusteet tulisi määritellä mahdollisimman pitkälti yleislaissa ja toivoo, että myös salassapitosäännösten sisällöllinen tarkastelu tehdään mahdollisimman pikaisesti. Rahoitusvakausvirasto toteaa tältä osin, että sen toiminnassa salassa pidettävän tiedon jaon haasteet liittyvät ennen kaikkea EU-lainsäädännössä ja erityisesti EU-virastojen hallinnollisessa järjestyksessä asettamien salassapitovelvoitteiden tulkintaan suhteessa kansallisen lainsäädännön vaatimuksiin. Nykyisen julkisuuslain säätämisen jälkeen viranomaistoimivaltuuksia on osoitettu EU:ssa merkittävässä määrin uusille EU-viranomaisrakenteille, joiden osana kansalliset viranomaiset toimivat. Rahoitusvakausviraston näkemyksen mukaan oikeustilaa olisi tältä osin tarpeen täsmentää julkisuuslain jatkovalmistelussa.

7 luku

-

8 luku

-

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

-

Jyrkönen Tanja
Rahoitusvakausvirasto - Jaakko Weuro, ylijohtaja; Mari Rantamaula,
hallinnollinen juristi